

תצפית גידול מלוני בחממיות - כיכר-סדום - אביב

יורם צביאלי - שה"מ - לשכת הדרכה נגב
עמי מדואל, ישראל צברי, רבקה אופנברך - ערבה תיכונה וצפונית

גידול מלוני אביב שרועים במנהרות עבירות ובמבנים אחרים, הינו גידול ותיק ומבוסס בערבה התיכונה ובכיכר-סדום. באזורים אלו החלו בעונות האחרונות לגדל במנהרות עבירות בעלות מפתח קטן המכונות "חממיות". לפי התרשמויות משטחי גידול אצל חקלאים במספר עונות, נראה כי החממיות הינם טיפוס מבנה המיטיב עם גידול המילון, המנצל בצורה טובה בימי החורף הקצרים, את שעות האור והטמפרטורה במבנה, ליצירת פרי איכותי לאביב המוקדם.

במטרה לבסס את הידע הקיים בשיטת גידול זו, נשתלה לקראת אביב בתחנת הניסיונות בכיכר-סדום חלקת תצפית בחממיות.

התצפית נערכה בגידול מלון זן "ערבה" בשטח בגודל "חצי מסחרי" וכללה 2 חממיות באורך 80 ו-60 מטר. אורך הקשתות 9 מטר, עשויות צינור "1. נבדק גידול ב- 4 וב- 5 ערוגות במנהרה, במרווחי טיפוף 40 ו- 50 ס"מ, פרמטרים המשפיעים על העומד. החממיות כוסו בפלסטיק I.R. 0.1 מ"מ. בחזיתות הותקנו שערים ווילונות. השטח נשתל ב- 15/1/93, שתיל כפול לקן. פעולות הכנת השטח, דישון, השקיה, הגנת הצומח וכו', בוצעו לפי המלצת שה"מ.

גידול המלון האביבי בשני המבנים היה תקין וללא הבדל בין המבנים: מבנה הכולל 4 ערוגות רחבות (1.80) או 5 ערוגות צרות (1.55), עם שני מירווחי הטיפוף. הקטיף החל באמצע חודש אפריל והסתיים באמצע מאי, סה"כ 12 קטיפות. היבול בשטח נע בין 3.9 ל- 4.9 טון לדונם.

מבחינת היבול למרכיביו, התפלגותו לפי גודל פרי ולפי קטיפים, לא ניתן להצביע על מגמה, על כיוון מיוחד בתוצאות הטיפולים. (זאת בשונה מתוצאות ניסוי דומה שנערך באותו שטח במלון סתיו, ניסוי בו נמצאה עדיפות ביבול עם המעבר לגידול בערוגות צרות ובטיפטוף כל 40 ס"מ). מוצע על כן לחזור על בדיקה זו בתצפית בעונה נוספת תוך שילוב של הגידול בהדליה בבדיקה.

התאריך בו נשתלה תצפית זו, ב- 15/1/93, הינו תאריך מאוחר יחסית להתחלת גידול אביבי במבנה בכיכר סדום. אם יש ענין במיצוי פוטנציאל הגידול ובמועד קטיף אטרקטיבי מבחינת מחירי המוצר בשוק היצוא והשוק המקומי, על הגידול להתחיל בתחילת דצמבר.